Ч. 329 (14.226). Львів, понеділок 9. грудня 1935. Pocztowe opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10. II пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 149.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Поширення амнестійного закону.

Рада міністрів розглядала в суботу проєкт амнестійного закону, який змінено і поширено в ліберальному дусі, особливо для політичних проступників. Кари до одного року вязниці мають їм зовсім дарувати, від одного до пять літ зменшити на половину, а від пятьох до десятьх літ на третину. Для кримінальних проступників кари пів року вязниці будуть даровані зовсім, від пів року до трьох літ на третину.

З добродійства амнестійного закону будуть виключені карно-скарбові перступства, урядничі, знеславлення друком, а також ті особи, що ухиляються від виконання присуду. Це торкається передовсім колишніх берестейських вязнів.

Проєкт амнестійного закону перейде до соймy мабуть 13. ц. м. Сойм або сенат можуть перевести в ньому зміни і його розміри поширити.

Нові заворушення в Каірі.

Революційні прапори. — Ранені.

У Каірі університетська молодь вийшла на вулиці та на кількох державних будинках вивісила революційні червоно-чорні прапори. Шкільні будинки окружила поліція. Молодь забарикадувалася в одному шпиталі. В кількох дільницях міста комунікація перервана.

Поліція вжила при розгонюванні демонстрантів пальної зброї. Було кілька ранених, м. ін. заступник команданта каірської поліції Трепан Люкас бей. Около 5.000 студентів готовиться до походу вулицями. Рух поширюється чимраз більше. У місті зібрали відділи поліції та війська. Комендант поліції звернувся до міністра внутрішніх справ, щоб позволив йому почасти здавити заворушення.

Плянували державний переворот в Естонії.

ТАЛІН, 8. 12. ПАТ. Естонська телеграфічна агенція оголошує такий комунікат: Нічю на неділю поліція викрила тайні збори провідників нелегального руху бувших комбатантів. Арештували 20 осіб. Із найдених документів виходить, що змовники хотіли дійти до влади силою. Теперішній уряд мали повалити й заступити новим під проводом Артура Сірка, провідника руху бувших комбатантів. Сірк живе тепер у Фінляндії як емігрант.

Крім комбатантів до змови належало кількох молодих старшин і ряд осіб із опозиції. Змовники хотіли обсадили вполудне театр „Естонія", де тоді відбувався конгрес урядової партії „Союз Батьківщини", арештувати членів конгресу, міністрів, начального команданта ген. Лайдонера та президента республики Петса.

Конгрес „Союзу „Батьківщини" отворив премієр Енталю, який повідомив присутніх, що викрито змову. Президент держави та ген. Ляйдонер на конгрес уже не прийшли.

ТАЛІН, 8. 12. ПАТ. Естонська тел. агенція повідомляє: Змовники підчас ревізії старалися спалити документи й інші матеріяли, з яких кілька вдалося поліції врятувати. З документів цих виходить, що змовники хотіли арештувати на зїзді патріотичного союзу президента республики Паетса, начального вожда збройних сил ген. Ляйдонера та міністрів, що мали промовляти на цьому зїзді. Найшли теж приказ революційного уряду, з якого довідалися про склад цього уряду, а також листу нар. конгресу, в якій м. ін. подані назвища двох бувших президентів республики, одначе не змогли ствердити, чи назвища тих осіб поміщено за їх згодою.

У столиці і в усьому краю повний спокій.

Італійські военні закупи.

Італійці закупили в арабів 18.000 верблюдів, платячи по 18 зол. за штуку, коли нормально платиться тільки по 5 зол. — З Констанци повідомляють, що в тамошній пристані находиться 17 італійських кораблів, які завантажують румунську нафту. Експортери зажадали заплати за товар у золотій валюті. Румунська преса стверджує, що ще ніколи експорт румунської нафти не був такий великий, як в останніх тижнях.

З життя Православної Церкви.

У ГРОДНІ.

Місцевий орган „Ostatnie Wiadomości" з 25/XI. повідомляє, що незабаром мають приступити до розбірки церкви св. Олександра, тепер військової, що дуже гарно презентується на фоні зелені міської площі та побудована була в 1870 р., отже вже за часів православія.

Друга вістка: Теперішній парох цієї церкви, військовий священик А. Павликовський, задумує відчинити у Гродні „Польський Православний Дім ім. короля С. Баторія".

Третя вістка: Ординарій гродненської православної дієцезії, єпископ Антоній (Марченко — „наш землячок"), давно вже зробив польську мову урядовою в консисторії, а начальником одного з відділів консисторії призначив поляка-римокатолика Яна Позняка, що навіть варшавсько-митрополитальне „Слово" признало „скандалом".

Як зіставити ці вістки, то справді виходить несамовита історія.

НА ХОЛМЩИНІ.

А тепер перейдемо до дрібної замітки, що її помістив найновіший „Бюлетин Польсько-Український". Вже третій раз вийшов православний календар, цим разом на 1936 р., у польській мові, що видає його з благословенства митрополита Дениса видавнича кооператива „Głos prawosławja". Між православним духовенством, що на приказ адміністраційної влади силкується поширювати цей патріотично-польський календар, та церковними братчиками доходить до сцисій, бо братчики волють українські календарі, а навіть цей, що його видає сама митрополія.

Стільки „Biuletyn". Щоб цей образ набрав більше крови та краски, додамо до нього коментар, на жаль, цілковито правдивий. Отже видавничу кооперативу „Głos prawosławja" заложив у Томашеві на Холмщині начальник безпеки люблинського воєвідства. У склад надзірної ради цієї кооперативи ввійшли з наказу влади два священики, що мали найбільший вплив на населення. У цьому році їх обох (а один з них був головою надзірної ради!) адміністрація змусила залишити Холмщину за те, що „не були активними польськими патріотами, хоч цілком льояльно ставились до уряду і держави". Але календар дальше виходить. Зрештою, він друкується в Люблині, до того за державні податкові гроші.

Цікаво, що ці інформації подає „Oriens". І якже твердити, що православя на Холмщині не тішиться опікою „митрополита і влади!

ЯПОНІЯ ХОЧЕ РОЗБРОЄННЯ НА МОРІ Й МИРА.

ТОКІО, ПАТ. З нагоди отворення морської конференції адмірал Осамі, міністер маринарки, сказав представникам преси, що основною метою японської політики є привернути загальний мир і добробут завдяки переведенню справжнього розброєння на морі, що створювало би спільну межу зброєнь і атмосферу не нападу.

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ЛЯВАЛЕМ І ГОРОМ.

ПАРИЖ, 8. 12. ПАТ. Нині в год. 17. дійшло до порозуміння між Гором і Лявалем у справі полагоди італійсько-абісинського конфлікту.

ЯК БОМБАРДУВАЛИ ДЕСІ.

ПАРИЖ, 8. 12. ПАТ. Спеціяльний кореспондент Аваса з Адіс Абеби повідомляє про подробиці вчорашнього бомбардування Десі італійськими літаками. Пять літаків кинуло запальні бомби, одначе жертв у людях не було, матеріяльні втрати невеликі. Абісинський уряд заперечує італійські твердження, що Десі збомбардували тому, що там збиралися абісинські війська та що негус підчас бомбардування скрився в недалекому лісі. Закордонні журналісти — каже комунікат — можуть потвердити що негус остався на стійці й особисто стріляв із скоростріла до італійських літаків.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА БІЛЯ МОСКВИ.

МОСКВА, 8. 12. ПАТ. На шляху Москва-Ґорки, на стації віддаленій 20 км. від Москви, приключилася залізнича катастрофа. Кілька ваґонів вискочило зі шин і перевернулося. Причини катастрофи покищо не устійнили. Нема теж вісток про число жертв катастрофи, бо влада мовчить.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА НА ШЛЯХУ НЕАПОЛЬ—РИМ.

НЕАПОЛЬ, ПАТ. На стації Фета Маджоре на шляху Неаполь—Рим ударилися два поїзди. 4 особи були вбиті, около 50 ранених. На місце випадку виїхала влада.

БОРОТЬБА ЗІ ЗЛОВЖИВАННЯМИ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

Спеціяльна комісія міністерства шляхів при участи слідчих органів і поліції приступила до ліквідації зловживань на польських залізницях. Комісія виїхала з Варшави на відповідні терени, де переводить доходження на місці і ствердивши зловживання, заарештовує винуватців. Арештованих переслухує на місці слідчий суддя. Частину придержаних віддано під поліційний нагляд, а інших відставлено до слідчої вязниці у Варшаві. Тим способом увязнено понад 20 осіб. Зловживання ідуть на мільйонові суми, одначе значну частину втрат забезпечено на нерухомостях і цілому маєтку винуватців. У самому Ловічу переведено забезпечення на 40 нерухомостях.

Дипльоматія хоче рятувати Мусолінія.

ПЕРЕД НАРАДОЮ 18-ох.

Далеко загналися італійці на крилах свого буйного південного темпераменту. Перед ними стіна майстерно вмурована з абісинських гір, пустинь, войовників, пошестей, скорпіонів та інших зарів обітованої етіопської землі. Все те знаменито склеєне портляндським цементом першорядної якости бо... made in England під опікою англ. міністерства закорд. справ. За ними — наче той апокрифічний одворіг — гониться дата найближчого засідання „комітету вісімнацятьох" на сензаційну тему нафтових санкцій.

Мусоліні бадьорої міни не тратить. Збирає золото, мідь, старе залізо, виголошує палкі промови, пробує заміняти альбанські пустарі в золотодайне Баку. Дипльоматія інших великодержав спокійно слідкує за цим; — вона розуміє, що Мусоліні мусить мобілізувати всі можливі й неможливі засоби до дальшої офензиви, мусить гоpоїжитися супроти членів Ліґи Націй — цього вимагає внутрішня ситуація. Чи власна бравура загнала його в теперішню сліпу вуличку, чи вміла інтрига якогось третього чинника — це відкриє нам скоріше чи пізніше дипльоматична історія. Тепер бачимо одно: що Мусоліні найшовся між молотом і ковалом, між женевським концертом, що домагається від нього припинення наїзду і власною суспільністю, що не простилаб йому соромного відвороту, потоптання національного престіжу, марно витрачених людських жертв. Котра з тих двох сил поступиться, дасть вихід італійському диктаторові? Годі цього сподіватись від італійської нації — маса не вміє вибачати, не вміє глядіти в дальше майбутнє. Вона зметe, повалить немилосердно невдалий уряд, хочаб сама мала болюче потерпіти під його румовищами. Вона не розуміє вождів, яким не щастить.

Розуміє їх, розуміє все другий чинник — дипльоматія. Вона знає, що „помилятись — людська річ" і вона вміє вибачити помилку — коли того вимагає якийсь вищий інтерес. А він тут входить у гру. Годі наражувати на знищення тих кілька дивізій, що не залишились коло Бреннеру — годі допустити до аншлюсу, залишити всю Середню Европу на виключні впливи одної могутньої великодержави. З другої сторони годі допустити до того, щоб на місці скованого в крицеву фашистівську дисципліну італійського королівства одного з філярів сучасної Европи — повстало огнище революційної анархії, комуністичної чи іншої, саме на границі Франції, що сама стоїть над берегом безладдя.

Дипльоматія свідома своєї відповідальности — більш свідома, ніж Мусоліні — забирається до нелегкого діла: вивести Мусолінія із сліпої вулички, куди так необачно вліз. Холодний туш, що його дала йому Франція, солідаризуючись з Англією на випадок, якби Італія на нафтові санкції зареагувала війною, поділав: італійський уряд клясифікує ембарґо на нафту вже не як „ворожий" крок, що дає право до збройної відповіди, а як „неприязний", що ніяких наслідків за собою не потягає.

Розвіявши так безпосередню загрозу війни на Середземному Морі, дипльоматія працює дальше над тим, як зліквідувати сам конфлікт. Старається найти плятформу порозуміння, заки збереться „комітет вісімнацятьох". На випадок, якби це не вдалося і ембарґо на нафту ухвалилиб, французький уряд домагатиметься, щоб припинити його здійснення.

Праця ця нелегка: важко погодити „гоноровy" для Італії ліквідацію конфлікту з принципами пакту Ліґи, в обороні яких дійшло в Женеві до таких сміливих ходів, як перше в історії застосування 16. параґрафу. Ляваль докладав усіх зусиль, щоб найти компроміс між італійськими домаганнями і неуступчивістю Анґлії. А саме Італія домагалась усіх підбитих Абісинії територій, себто величезних просторів, що окружилиб рештки абісинської держави з трьох сторін, залишаючи їй лише границю з анґльоєгипетським Суданом, тоді як Анґлія виключувала всяку воєнну добичу. Перед кількома днями Ляваль піддав таку розвязку, щоб і італійський вовк був ситий і абісинська коза ціла: залишити території, що їх Італія домагається, під суверенністю неґуса і при цьому розтягнути над ними італійський мандат.

Це — мовляв — збільшить навіть неґусову владу над тими провінціями, де тепер фактично володіють майже незалежні февдальні кацики. На представника Анґлії — Гора, ті арґументи не надто поділали і вчора Ляваль висунув новий проєкт: віддати Італії Оґаден і „спростувати" кордони Еритреї — в заміну за доступ до моря для Абісинії крізь італійську територію і пристань Ассаб. Очевидно — в такому випадку римська вовчиця не вийшла би не така то зовсім сита, та зваживши такі обставини... можливо, що зменшить свій апетит.

Коли брати під увагу вчорашню теплу промову Гора та виїзд двох лінійників і чотирьох торпедовців з британської середземноморської фльоти (правда — після офіційного комунікату виїхали вони лише „на вправи"), виглядалоб, що Франція й Анґлія найшли вже плятформу порозуміння. Чи приступить до неї й Італія? Побачимо.

Над Абісинією лютують хмароломи, та над Европою небо трошки випогоджується. Велика Британія положила великі заслуги для світової рівноваги; Франція для миру.

М-р Богдан Галайчук.

Чи само життя може виховувати молодь?

(На педагогічні теми).

Стаття п. І. Б. „Нові педагогічні програми і дійсність — кілька думок після Педагогічного Зїзду"", поміщена в ч. 307 „Діла" така багатомовна навіть у тому, що є в ній між рядками, що залишити її без деякої анализи не можна.

Зачнемо від кінцевих висновків шан. автора, бо вони торкаються основного питання: чи треба нашому вчительству „боятися, щоб, бува, не виховалася повірена йому молодь на лихо народові" — звичайно — коли праця йтиме за т. зв. „новими педагогічними програмами"? Отож передостанні два уступи всміхаються у відповіді до нас таким чарівним, рожевим оптимізмом, що ми — хоч з маленьким застереженням — перестаємо „боятись" і пристаємо на те, що „національний габітум нашої молоді... буде творити життя і дійсність". Розуміється, захоплені тим оптимізмом, ми — хоч із великим трудом, маючи особливо на гадці народню школу — пристаємо й на те, що з того „життя" й з тієї „дійсности" буде виелімінована школа (вчитель) враз із усіми її виховними засобами. Пристаємо на те, бо й самі на собі досвідчили, що коли середня школа найчастіше була в нас „нерідна", то брало нас під свій виховний вплив наше національне довкілля. Не зважаючи на сумніви, що їх піддають нам наші спомини із народньої школи, не беручи під увагу факту, що й ми і наше національне довкілля перед війною й у часі війни були перш за все „добрими австріяками" (чи не школа це зробила?) всеж ми погоджуємось з шан. автором, бо хочемо погодитись, що сума нашого національного життя, не оглядаючись на школу, обійме виховний провід над нашою молоддю, тим більше, що за барвною картиною автора те наше життя так гарно розвивулося від одних до других „ізмів".

Ведені автором, ми послідовно готові вже махнути рукою і на „педагогію, яка йде у хвості життя та суперечить сама собі", і на „Пед. Зїзд", що „відбувся і минувся з повним успіхом", і на школу взагалі та на вчителя як персоніфікацію школи зокрема. Хай наше життя й наша дійсність виховує нам молодь!..

Та нараз із мрій про „школу життя почерез життя" будить нас різкий, скреготливий диссонанс: автор в останньому, короткому уступі перечеркає немилосердно всі свої дотеперішні міркування! Треба жадати від учительства, „щоби воно і само знало, зрозуміло, вдумалося і перейнялося всім тим... і щоби ширило знання цього і свідомість, і зрозуміння у молоді".

Як це розуміти? Відомож, що вчитель, це випадкова всіх отих співрядних, що шан. автор радить на них махнути рукою! Правда, можна собі подумати „вчителя" незалежного від усіх цих чинників у їх офіціяльному виданні, але тоді можна говорити тільки про вчителя-конспіратора. Може ним бути або особа, що не належить до вчительського фаху, або дійсний учитель із метаморфічними здібностями, що інакше виступатиме у школі, інакше поза нею. І цих і тих мала все нерідна школа, видавала їх завсіди помилкова шкільна політика держав, ба, але автор їх не визнає, бо він — визнавець „боротьби з відкритими шоломами".

Автор мав, безперечно, дуже гарну думку. Він хотів за мудрою народньою приповідкою „людей слухай, а свій розум май" висказати стару правду, що душею школи та й цілого виховання є учитель, а радше виховник у ширшому значінні, що не зважаючи на всі вказівки, програми, методи тощо, з якими мусить і повинен зазнайомитися, сам у собі навіяний усіми тими дорогоцінностями, що їх несе наше рідне життя й що вони з нього самочинно проміньоватимуть та пронизувати розум і серце нашої молоді. А тому не так за рідну школу, як за рідного вчителя, хоч і в чужій школі боротись повинна наша „шкільна політика".

Та не перемішуймо таких понять як школа, програми, педагогія, педагогіка, а там політика виховання взагалі та політика шкільна, бо вони, хоч посвоячені, хоч своїм змістом переплітаються та одне в одному, бува, вміщаються, але тим не менше годі про кожне з них однаково говорити!

Можна собі переїхатися по шкільній політиці, по школі, по методах чи формах навчання в ріжних часах та в ріжних народів, але не можна обнижувати вартости педагогії, чи педагогіки в очах народу, зокрема вчительства. Педагогія взагалі не є наукою, хоч автор так її називає. Вона ніколи не йшла „у хвості життя", бо — нею є власне життя й тому вона йде з ним і в ньому. Як тільки людина усвідомила собі бажання своїм прикладом та ще поуками показувати життєвий шлях другій людині (дитині), так уже тоді істнувала педагогія. Без педагогії, тієї суми поук, діянь і змагань показати людям правильний життєвий шлях нічого не істнувало, коли говоримо про свідомі почини. Але не треба при оцінці педагогії замикати її в шкільних мурах, бо школа є тільки одним, і то не найважнішим, засобом педагогії. Батьки, ровесники, громада, школа, церква, організації, преса, література і т. д. — ось виховники.

Ясно, що, коли всі оті чинники творять, чи радше хотять творити суцільну групу, скажім націю, то мусять із собою порозумітися щодо педагогічного діяння. Та підшукувати й устійнювати педагогічні „заповіди" — це педагогіка, не діяння, а наука про нього. І вона теж ніколи не йшла „у хвості". Її відношення до педагогії таке, як пр. відношення мовознавства до мови. Вона може й не творить, але регулює, а це дуже велике й відповідальне завдання: з хаосу вивести правила, закони. Помилково є думати, що таких напрямних у праці треба тільки вчителям, а не — кожному чинникові народнього життя.

В нашому хаосі „Педагогічний Зїзд" був першою більшою спробою дати напрямні загального виховання. Помиляється автор нашої статті, коли думає, що учасники прийшли на зїзд, щоби „позбутися страху й сумнівів щодо метод навчання та виховання". Засоби родить мета! Не виховник той, що, знаючи мету й перейнявшися нею, не вміє підшукати засобів, що ведуть до неї.

Головним завданням педагогіки є зясувати мету виховання, поставити ідеал громадянина-одиниці й ідеал громадянства-колективу. Не йде тут про дефініцію, бо складання дефініцій у вихованні це Сизифова праця. Перед нашими очима по зїзді — скажім образово — повинно станути здорове дерево, що корінням сягає глибоко в минуле, усім внутрішнім рухом живих соків будує сильний пень сучасности, годуючи нові парістки.

Якби ми вміли накреслити лінію, по якій має йти здоровий розвій нашої молоді і підкреслити позитивні риси національної вдачі, що цьому розвоєві сприяють і ті, що молодь гнуть і ломлять, то кожний з нас мав би перед собою мету, до якої має йти. А то покищо панує в нас занадто велика розбіжність у поглядах на ці справи, як це видно хочби із сторінок преси, яка безпосередньо чи посередньо займається вихованням.

Яків Романенко.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДОКІНЧЕННЯ РОЗПРАВИ З ШІСНАЦЯТОГО ДНЯ.

ХТО ЇХАВ ТАКСІВКОЮ НА ВУЛ. ТАМКА.

Як останній зізнавав у суботу 7. грудня ц. р. св. *Олександер Кочик*, шофер таксівки. Дня 15. червня 1934. р. стояв з таксівкою на перехресті вул. 3. Мая і вул. Солец. Між год. 4-ою і 5-ою пополудні до таксівки прийшов схвильований молодий мужчина і казав їхати на вул. Тамка ч. 44 або 46. Свідок поїхав туди і затримав таксівку навпроти сходів, які ведуть до цирку при вул. Ординацькій. Там свідок запримітив кількох поліцаїв та агентів і здогадався, що щось сталося. Пасажир висівши з таксівки станув на хіднику і розглядався довкруги. Довідавшися з надзвичайного додатку про вбивство мін. Перацького, свідок став підозрівати, що його пасажир має щось спільного з цим злочином. Описує вигляд цього пасажира, якого пізнав у слідстві з фотографії. Зпоміж підсудних вказує на Лебедя як на здогадного пасажира. На питання прокуратора заявив, що не запримітив звідкіля надійшов цей пасажир. Суд рішив показати плян цієї околиці міста. По короткій перерві свідок вияснює, вказуючи на плян, де стояв з таксівкою 15. червня 1934. р. Пасажир всів від вулиці. Опісля вияснює, що мав на думці вулицю Солец на розі вул. 3 Мая. Опісля вказує дорогу, якою їхав з пасажиром на вулицю Тамка ч. 44 і місце, де задержався. Висівши з таксівки пасажир дав свідкові 2 зол., а чекаючи на решту в квоті 1 зол. оперся на дверцята таксівки. Як свідкові здавалося, то цей пасажир був схвильований. Щодо години коли від цього пасажира суд устіняє, що в слідстві свідок зізнав, що їхав між год. 4. і 4.30.

На питання обор. д-ра Л. Ганкевича свідок відповідає, що його пасажир був дещо вищий від таксівки. Прочитавши надзвичайний додаток „Вечору Варшавского" чи „Курієра Поранного" про вбивство міністра, свідок оповів свої завваги про пасажира своїм товаришам.

ПІДС. ЛЕБЕДЬ ЗА МАЛИЙ РОСТОМ НА ТАЄМНОГО ПАСАЖИРА.

Обор. д-р Л. Ганкевич ставить внесок, щоби трибунал рішив, щоби св. Кочик приїхав зі своєю таксівкою у понеділок на подвіря суду і щоби тоді вийшов підс. Лебедь з метою вияснення росту Лебедя у звязку із зізнаннями свідка. Прокуратор вправді не спротивився цьому внескові, але трибунал відкинув цей внесок оборонця. Обор. д-р Л. Ганкевич ставить внесок, щоби трибунал наказав зміряти висоту піднесеного накриття таксівки св. Кочика і ріст підс. Лебедя, але трибунал і цей внесок відкинув.

На питання обор. дра Л. Ганкевича свідок відповідає, що дорогу від вул. Солец, де стояв з таксівкою до вул. Тамка ч. 44. переїхав за 3—4 хвилини, їдучи зі швидкістю 20—30 км. на годину. Вертаючись на своє місце постою купив по дорозі надзвичайний додаток.

Обор. д-р Л. Ганкевич вказує на підс. Лебедя і питає свідка: Чи цей той їхав таксівкою, на що свідок відповідає: так.

Обор. Шлапак ставить внесок, щоби суд казав станути підс. Лебедеві побіч св. Кочика з метою устійнити різницю росту, бо св. Кочик зізнав, що його пасажир був нижчий від нього на яких 8 цм. Суд наказує підс. Лебедеві станути плечима до св. Кочика, виходить, що різниця росту доходить менше більше до 8 цм.

Опісля трибунал відкинув внесок прок. Рудніцького, щоби зміряти ріст підс. Лебедя і внесок прок. Желенського у справі устійнення росту св. Кочика, бо точний вимір росту не має значіння для зізнань свідка.

За згодою прокуратора та оборонця трибунал відчитав з актів справи два документи у справі зізнань св. Кочика. Далі суд відчитав службову записку з вістками св. Кочика, про які зізнавав у суді.

Обор. д-р Л. Ганкевич вияснює деякі віддалення між зізнаннями свідка і змістом цієї записки.

КОЛИ ПОЯВИВСЯ НАДЗВИЧАЙНИЙ ДОДАТОК.

На питання обор. дра Горбового свідок вияснює ,що надзвичайний додаток з вісткою про вбивство купив коло год. 5. пополудні. Тоді оборонець поставив внесок, щоби покликати на свідків начальних редакторів часописів „Вечур Варшавскі" і „Курієр Червони" на обставину, що надзвичайний додаток появився щойно в год. 5.30 чи пак в год. 6-ій вечором.

Прок. Желенський спротивився, а трибунал відкинув внесок оборонця, бо умовина, яку мали би висвітлити свідки, не може мати впливу на зміст присуду.

На дальше питання прок. Рудніцького свідок подрібно подає години, коли від пасажира і вернувся на місце постою.

В год. 5.20 пополудні предсідник відложив розправу до понеділка 10. год. рано.

НОВИНКИ.

— **Зробім всенародне велике діло!** У грудні весь наш нарід по звичаю складає „Дар Просвіті". Щедрою рукою, щедрішою, ніж у минулих роках, зложимо цей дар цього року, щоб уможливити своїй „Просвіті" виконати велитенські завдання. В часі від 1-го і 14-го грудня переводиться по всіх місцевостях у краю всенародня збірка для „Просвіти". І тому взиваємо ще раз усіх збірщиків використати останні дні, сумлінно сповнити свій громадський обовязок, провідати всі українські доми, не минути ніодної нашої родини, ніодної одиниці, — нехай всі дадуть тепер свій даток на „Просвіту". Припильнувати цього мають обовязок і всі виділові наших читалень і проводники всіх інших місцевих організацій і загал нашого свідомого громадянства. А всі ті, що до них не дійдуть, чи не зможуть дійти уповажнені збірщики, нехай у цьому місяці самі перешлють почтою (розісланими чеками в часописах) свій „Дар Просвіті". Зусиллями і жертвами всіх одних створім одне спільне, велике діло нашого народу!

— **Обнижка цін ліків.** Міністер суспільної опіки наказав з днем 1. січня ц. р. обнизити ціни всіх продуктів, які виробляє державне гігієнічне заведення, як сировиці, лікувальні й охоронні щеплениці та органо-препарати. Обнижка цін виносить на 10—20 прц.

— **Посольські дієти на стипендії.** Голова ради міністрів, Маріян Зиндрам Косцялковський призначив свої посольські дієти на стипендії для академічної молоді. Створено 8 стипендій, 4 для студентів віленського і 4 для студентів варшавського університету.

— **Черга на Львів.** У звязку з загальною обнижкою цін варшавські пекарі на конференції у воєвідському уряді зголосили видатну обнижку цін хліба і булок, тимбільше що варшавські млини обнизили ціну муки. Одночасно різники обнизили ціни своїх виробів, як шинки, ковбаси, солонини, смальцю і т. п. від 8 до 10 прц. Черга на Львів, що має славу найдорожчого міста в краю.

— **Згоріла театральна сцена.** Нічю на неділю на Сигнівці Великій в будинку ТШЛ. згоріла театральна сцена. Шкоди було на 5.000 зол. Вогонь повстав із папироски, яку хтось кинув підчас проби. Від папіроски займалася заслона й декорація, й усе горіло далі, як сало замкнули.

— **Масова дисциплінарка.** В Коломиї арештовано судового урядовця М., якого недавно перенесено туди з Косова, з причини зловживань стемплями й судовими оплатами. Томущо за арештованим обстали всі урядовці окружного і городського суду, вносячи до прокуратури збірне письмо з домаганням, щоб його випустити, президент коломийського окружного суду наказав проти всіх дисциплінарне доходження.

— **Краєва хроніка.** У Холорові робітник Михайло Ковалишин усував перегнилий стовп електричного проводу. Стовп привалив Ковалиша. Ствердили в нього струсення мізку, тому відставили до шпиталю. — У Делятині злодії вкрали з хати купця Авр. Цімера 2000 зол., як він був у божниці.

— **Великі снігі.** За останні два дні у краківському воєвідстві впали дуже великі снігі, головнож у горах. Лещетарський спорт оживився. Було кілька випадків. На залізничному шляху Кальварія—Закопане між стаціями Строне—Кальварія від вантажного поїзду, що їхав до Кракова, відірвалося кілька вагонів, що впали на загальмований поїзд, один вагон вискочив із шин, кілька ушкодилося. Наслідком метелиці, літак, що прилетів до Кракова з Варшави, не міг осісти. Пільот, щоб не спричинити катастрофи, вернувся з подорожніми до Варшави. У Кракові кілька осіб поломило собі руки на леду, їх забрали до шпиталю. В Кракові санна.

— **Проти цілування рук.** В Познані повстав комітет, який в порозумінні з гігієнічним т-вом розпочав акцію проти звичаю цілувати руки жінок при привитанні і прощанні. Комітет, зложений з багатьох лікарів і професорів познанського університету, розписав конкурс на відзнаку для членів, що хотуть бути піонірами акції з метою поборювати цей звичай. Відзнака має теж бути легітимацією для членів, які ухиляючись від цілування жіночих ручок, не хотіли би попасти в підозріння, що не знають товариських форм.

— **Напад кінних бандитів на потяг.** На залізничному відтинку Мехів—Вольбром кількох замаскованих і озброєних бандитів, що чатували на конях вздовж шляху, напало на потяг, що їхав до Катовиць. Як тільки показався потяг, бандити пігнали гальопом рівнобіжно з ним. Нарешті вирівнялися з багажовим вагоном і зіскочили з коней просто на ступні. Розбивши двері, почали викидати навантажені посилки. Коли вже пятий мішок з мукою викинули з потягу, розлався свисток кондуктора і грянув стріл осторогі. Почався бій бандитів з обслугою потягу, який зупинився. Бандити боронилися майже годину, аж врешті, коли одного з них убито, дали драла. Залізничники кинулися за ними в погоню, але вони щезли в лісі, відстрілюючись. Потяг рушив дальше до Вольброму, де про напад повідомлено поліцію.

— **Ані одного кардинала не іменували для Східної Церкви.** На 16. грудня ц. р. скликав св. Отець тайний, на 19. грудня прилюдний консисторі. На цьому консисторі оголосять урядово назвища тих 20 кардиналів, що їх покликали до кардинальської колегії. Іменували 16 італійців та 4 з інших народностей. На жаль, не буде між ними ні одного, що належить до Східної Церкви. — Є народи вбогі числом вірних, які начисляють стільки душ, що один наш деканат, себто 32.000, та зате вони багаті рангами і мають навіть своїх патріярхів; але є і нарід сильний числом вірних, яких начисляють 5.162.385 душ, та проте не має він навіть свого кардинала!

— **Совіти будують велитенські літаки.** Після катастрофи літака велитня „Максим Горкий" совітський уряд звелів побудувати 16 нових літаків подібного типу і совітські інжинери викінчили вже нові конструктивні пляни. Коли „Максим Горкий" мав 8 моторів по 860 коней, нові літаки матимуть 6 моторів по 1.250 коней кожний, що дає загальну силу 7.500 коней. Літаки будуть готові 1. травня 1936. р.

— **Лещетарство в совітській армії.** Головна рада совітського фізичного виховання у Москві наказала зорганізувати спеціяльне лещетарське поготівля у всіх своїх відділах на всьому терені Совітів. Завданням цієї організації перевести загальне лещетарське вишколення під проводом військових інструкторів. Лещетарський вишкіл, як сказано в оголошеному комунікаті, має велике значення на випадок війни. Совіти мусять мати армію на лещетах, бо тільки в такому випадку зможуть побідити. Совітське лещетарство повинно випередити лещетарський спорт у капіталістичних державах сказано в комунікаті.

— **Трансфузія крови.** В Москві відбулася конференція в справі стосування медичною трансфузії крови. Обговорено між іншим створення спеціяльних кадр людей, що дають свою кров для хорих. Кадри саід зорганізувати так, щоби на випадок вибуху війни совітські люди могли широко стосувати трансфузію крови для ранених вояків.

— **Російська мова в совітських школах.** Совітська преса стверджує невідрадний стан освіти в совітських школах. Перш усього нема в них порядку та дисципліни, тому вчителі не мають ніякого морального впливу на молодь. Поступи в науках фатальні. Учні не знають граматики й ортографії російської мови. Проф. Афанасієв присвятив довшу статтю московським школам, де молодь обох полів не вміє говорити й писати правильно по російськи. Перевірка зшитків виказала, що учні вищих кляс не опанували елементарних граматичних основ. Що гірше, пише Афанасієв, самі вчителі грішать проти знання ортографії й не вміють культурно користуватися мовою. Учні москов-

ських шкіл але читають, не говорячи вже про зінтересування літературою, якого майже не едалося завважати.

— **Велика експльозія** склалася у фабриці целюльози в Гемарі (Вестфалія). Експльодував котел, огріваний парою, наслідком чого завалилася частина будинку. Під розвалинами погибли 4 робітники. Також головний фабричний будинок сильно ушкоджено.

— **Боявся випити отруту.** В Таліні (Естонія) виконано в ночі на 4. ц. м. смертний присуд на душогубі, що вбив свою матір. Згідно з новим карним законом засудженцеві дали до вибору отруту або смерть на шибениці. Засудженець вибрав отруту, але минуло 5 мінут а він не хотів випити її зі склянки. Тоді вивели його швидко на подвіря, де стояла шибениця, і повісили.

— **101 літ вязниці.** В Букарешті скінчився судовий процес у справі зловживань на румунських залізницях. Із 60 обвинувачених 52 засуджено на кари вязниці від 3 місяців до 5 літ. Між засудженими находиться директор торговельного виділу інж. Йогвід, якого засуджено на 5 літ вязниці. Разом засуджено винуватців на 101 літ вязниці і заплату відшкодування в сумі 86 міліонів левів.

ДИВОГЛЯДИ.

СПОСІБ НА ПОПРАВУ ФІНАНСІВ.

Фінанси еспанського міста Сігуенца стояли зле. Міська рада не находила способу, як залатати діри у буджеті, а що була добре вихована і гуманна не хотіла накладати на своїх співгромадян нових податків. Один із радних мав ґеніяльну думку: купити десять льосів на державній льотерії. З 10 льосів витрало 7 гарну суму півтора міліона. Міська рада не тільки покрила ввесь свій дефіцит, але ще й залишила собі гроші в касі на нові видатки. Виграна так подобалась міській раді, що вона купила нові льоси, рахуючи на щастя.

ГІТЛЕРІВСЬКИЙ БАЛЬ У ЛЬОНДОНІ.

2-го грудня німці влаштували в Льондоні баль під знаком свастики. Було їх з 1.500. На сходах зустрічали гостей орґанізатори балю в одностроях „ударників“ і панночки чистої арійської крови, без пудру та шмінки. Саля була прибрана національними прапорами із свастикою та портретами Гітлера. У буфеті продавали виключно німецьке пиво та ковбаски. Хотіли орґанізатори спровадити ще з Німеччини раситську орхестру, але не дістали на це дозволу. Усю ніч грала німецькі вальси... ірляндська орхестра. Баль викликав сенсацію серед англійців, бо бало англійці не мішають ані з державними прапорами, ані з портретами представника держави.

КРОВАВИЙ ДОЩ.

У Франції в околицях Дінану мешканці оглядали рідке видовище: з неба йшов вкоравий дощ. Багато селян уважало це за чудо і на цьому тлі пішла по селах паніка. Аптикар у Дінані д-р Мартен зібрав такий дощ до ваз і післав його до аналізи до париської лябораторії. Хеміки ствердили, що барва дощу від ясно-рожевої до темночервоної майже фіолетної походження рослинного. Є такі ніжні ягоди, які зірвав вітер і змішав їх з дощем. Ці ягоди находились саме в стадії ферментації і тому були такі барвисті, розливаючись. Дощ був не кровавий — а винний.

Дописи.

НАДВІРНЯНЩИНА.

З лугового руху. В Тарнавиці Лісній, пов. Надвірна, відбулися **перші загальні збори** Т-ва „Луг“ 10. листопада ц. р. В члени „Лугу“ вписалося 46 осіб. По представленні завдань „Лугу“ делеґатом „Пов. Лугу“ в Надвірній та поясненні статуту вибрано головою Василя Савчука, заст. гол. Василя Павлюка, писарем Якова Левицького. Місячну вкладку ухвалено тільки по 5 сот., зате рішено приєднати якнайбільше членів. — В Назавізові, пов. Надвірна, відбулися загальні збори „Луга“ дня 8. листопада ц. р. Присутніх було 80 членів. По отворенні зборів пояснив голова „Пов. Лугу“ д-р Банах ріжницю між старим і новим статутом „Лугу“. Головою Т-ва „Луг“ вибрано О. Стебеляка, заст. голови С. Дерещука, писарем С. Романюка. Місячну вкладку ухвалено по 10 сот., для невправляючих по 20 сот. Рішено дерувати читальні „Просвіти“ в Назавізові довг 50 зол., які вона затягнула ще в старім „Лузі“ на закупно бібліотеки та перенятн майно старого „Луга“, як і майно розвязаної читальні „Просвіти“. Дальше рішено звернутися до гром. уряду, щоб відступив для „Лугу“ площу на вправи та на вибудування власної домівки.

Спорт.

ЗАКІНЧЕННЯ ОСІННЬОГО І ПОЧАТОК ЗИМОВОГО СЕЗОНУ У. С. КЛЮБУ „СЯН“ У ПЕРЕМИШЛІ.

На закінчення сезону копаного мяча У. С. К. „Сян“ відбувся дня 23. листопада ц. р. „Чайний Вечір“ у клюбовій домівці на Вовчу. Цей чайний вечір „Сяну“ заслуговує на окреме відмічення у спортовій хроніці тому, що з цієї нагоди голова Клюбу дир. Шах виголосив довшу промову, в якій дав підсумки праці цілого Клюбу, зокрема секції копаного мяча, за час весни, літа й осени ц. р. В промові своїй підкреслив голова з натиском всі випадки й події внутрішнього життя та діяльности Клюбу, що становлять практику й науку для виділу, провідництва секцій та членів Клюбу на будуче. Велика жертвенність — говорив голова — виділу, проводу секції, змагунів та симпатиків, що в нинішніх тяжких часах з року на рік не паде, а зростає, є доказом, що ми є орґанізацією наскрізь життєздатною та здоровою і лінія наша правильна.

Останні слова промови були звернені в сторону тих змагунів „Сяну“, що вже з горою 5 літ боронять барв нашого Клюбу на зеленій мураві. У звязку з цим зближаються ювилеї сотих метчів майже всіх змагунів І. дружини. Тому що один зі змагунів, а саме п. Партика, має за собою вже поверх 100 метчів, вручив йому голова Клюбу золотий сиґнет з емблемою „Сяну“ і відповідним написом, як доказ признання виділу для змагуна за довголітню його працю та дбайливість за добре імя і славу Клюбу.

На промові п. Партики, в якій він подякував за память і дарунок та перепросив членів виділу, проводу секції і товаришів-змагунів за всі прикрощі, які з його приводу могли мати місце в часі пятилітньої спільної праці — скінчилась офіційна частина вечора та почалася симпатична забава з танцями.

*

На порозі зимового сезону випав для „Сяну“ старт у І. зимових легко-атлетичних змаганнях, що відбулися у спортовій галі ДОК. X. в суботу 30. XI. Стартували всі чільні перемиські клюби, між ними „Польонія“, „Чувай“ і „Гаґібор“. На загальний, доволі низький, рівень змагань вплинув брак тренінгу й сама галя, де осяги з природи річи все бувають слабші.

У цих змаганнях заняв „Сян“ дружиново перше місце, хоч кількох передових легко-атлетів „Сяну“ не стартувало з огляду на легкі контузії. Дружиново здобув „Сян“ 17.5 пунктів, „Чувай“ 11 пкт., „Польонія“ 10.5 пунктів.

В поодиноких конкуренціях здобув „Сян“ два перші місця, а саме: в бігу на 60 метрів, осягаючи рекордовий час 6.2 Мартиновичем (а не, як було подано в комунікаті ПАТ-а, 50 метр., з часом 6,5), в гонцях 4×125 з вислідом 1:04 в складі Мартинович-Турко-Романець-Біницький. Окрім того добув „Сян“ другі місця в усіх конкуренціях та два треті.

На той самий день (30. XI.) заповіджені були плавацькі змагання у військовій критій плавальні, до яких „Сян“ виставив змагунів до всіх конкуренцій, сподіючись і в тих змаганнях заняти одно з почесних місць. Та з ближче незнаних причин не явились на старт передові плавацькі змагуни „Чуваю“, „Польонії“ і „Гаґібору“. Тому „Сян“ рішився підождати до часу, коли в повищезначеному річищі матиме змогу зміратись з „асами“ плавацького спорту передових перемиських клюбів.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.